

Χαιρετισμός Προέδρου Γιάννη Χατζηβασιλειάδη

Εκ μέρους του IENE σας καλωσορίζω στο 18^ο Εθνικό Συνέδριο «Ενέργεια και Ανάπτυξη» με το επίκαιρο θέμα «Βιωσιμότητα και Ασφάλεια του Ελληνικού Ενεργειακού Συστήματος», σε μια δύσκολη περίοδο για την ενέργεια και την οικονομία αλλά και τον έντονο προβληματισμό διεθνώς.

Το IENE συμπλήρωσε εφέτος 10 χρόνια συνεχούς δράσης και προσφοράς στον ενεργειακό τομέα. Με οργάνωση, εμπειρίες, αξιοπιστία και διαφάνεια, με διεθνείς συνεργασίες και υψηλού επιπέδου συνεργάτες συμβάλλει στην έγκυρη ενημέρωση και στην προβολή και αντιμετώπιση των ενεργειακών θεμάτων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η ενέργεια στις νέες συνθήκες σε συνδυασμό με την οικονομία αποτελεί έναν δύσκολο και πολύπλοκο τομέα, όπου χρειάζονται εμπειρίες, γνώση και σύνεση, διεθνείς συνεργασίες αλλά και αποφασιστικότητα για έγκαιρες αποφάσεις με βέλτιστα αποτελέσματα ώστε να αποφευχθεί μεγαλύτερο κόστος αύριο.

Το ενεργειακό σύστημα της χώρας χαρακτηρίζεται από την υψηλή εξάρτηση των εισαγωγών, με αποτέλεσμα μειωμένη ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού και υψηλές δαπάνες επιβαρύνοντας την οικονομία και το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών. Αυξανόμενη εξάρτηση έχει η ηλεκτρική ενέργεια, ήδη πάνω από 40% και σε συνδυασμό με λάθη και στρεβλώσεις της αγοράς καθίσταται ολοένα και ακριβότερη με ό,τι αυτό συνεπάγεται στην οικονομία και την κοινωνική ευημερία.

Η χώρα αντιμετωπίζει συσσωρευμένα προβλήματα αλλά και μεγάλες προκλήσεις και θα έλεγα, αντί της επίμονης αντίστασης στις εξελίξεις και μεταρρυθμίσεις είναι προτιμότερος ο σχεδιασμός για την ανάπτυξη και το μέλλον του ενεργειακού τομέα και της οικονομίας με όραμα και σύνεση, συμμετέχοντας στο Ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι, αφού η ενέργεια, όπως και η οικονομία, δεν γνωρίζουν εθνικά σύνορα και πρέπει να είναι ανταγωνιστικές.

Η Ελλάδα μετά την μακρά φιλολογία των αγωγών και του ενεργειακού κόμβου αρχίζει την έρευνα υδρογονανθράκων με ένα ευρύ πρόγραμμα σε ξηρά και θάλασσα για την εκμετάλλευση εγχώριων ενεργειακών πόρων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, που αναλώνεται σε συζητήσεις για απεξάρτηση εξ ανατολών αφυπνίστηκε από την ανακάλυψη πλούσιων κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην Κύπρο και Ανατολική Μεσόγειο και αρχίζει πλέον να προσβλέπει σε εγχώριους ενεργειακούς πόρους. Σε αυτό βέβαια συνέβαλε και η Ελλάδα πλειοδοτώντας για δικά της πλούσια αποθέματα πριν ακόμη κάνει ούτε μια γεώτρηση.

Το πλέον σημαντικό γεγονός είναι η ενεργειακή επανάσταση που συντελείται στις ΗΠΑ, με δράσεις στο πετρέλαιο, το φυσικό αέριο, τις ΑΠΕ και την ενεργειακή αποδοτικότητα, χάρις στις νέες τεχνολογίες. Οι ΗΠΑ εξασφαλίζουν ενεργειακή αυτάρκεια στα επόμενα χρόνια με χαμηλές τιμές, που θα έχει τεράστιες οικονομικές, γεωπολιτικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, επηρεάζοντας άμεσα την Ευρώπη.

Θα έλεγα επομένως, ότι η ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού και η οικονομία ωθούν προς την αξιοποίηση των εγχώριων ενεργειακών πόρων και την ενεργειακή αυτάρκεια, σε συνδυασμό με διασυνδέσεις και διεθνείς συνεργασίες.

Προς αυτή την κατεύθυνση, στηριζόμενοι στις δυνάμεις μας, θα ήθελα να επισημάνω μερικές αναγκαίες δράσεις.

Οι καινοτόμες τεχνολογίες και το εξειδικευμένο προσωπικό είναι οι βασικοί παράγοντες για έναν ανταγωνιστικό ενεργειακό τομέα. Στην Ελλάδα όμως πρωτίστως χρειάζονται μεταρρυθμίσεις στην αγορά και ένα σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο με αναμόρφωση νομοθεσίας και σταθερό επενδυτικό περιβάλλον, εκτοπίζοντας συγχρόνως την βολική αδράνεια του δημοσίου τομέα και την βραδύτητα των ενεργειών.

Τα λεγόμενα «soft costs» που αφορούν σε κόστος και χρόνο για αδειοδοτήσεις, επιθεωρήσεις και άλλες απαιτήσεις γραφειοκρατικών διαδικασιών βρίσκονται πολύ ψηλά, και αυτό δεν συμβαίνει μόνο στην ενέργεια. Ο δραστικός περιορισμός των «soft costs» μαζί και πλήθους αντικρουόμενων νόμων και αποφάσεων είναι άνευ κόστους για το δημόσιο, συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα και παρέχει μεγάλα οφέλη στην οικονομία προσελκύοντας και ξένες επενδύσεις, χρειάζεται όμως ισχυρή πολιτική βούληση εγκαταλείποντας τις παλιές πρακτικές.

Η έρευνα υδρογονανθράκων στη χώρα και οι προσδοκίες κινητοποιούν μεγάλο αριθμό εταιρειών πετρελαίου που προτίθενται να επενδύσουν σημαντικά κεφάλαια, ενώ το κράτος πρέπει να ανταποκριθεί στη μεγάλη πρόκληση σύμφωνα με την διεθνή πρακτική. Προβλέπεται μακρά πορεία, όπου η οργάνωση και λειτουργία του θεσμικού φορέα με τα κατάλληλα στελέχη αποτελεί μέγιστη προτεραιότητα, περιορίζοντας συνάμα και τα «soft costs» μαζί και την βραδύτητα ενεργειών, ώστε να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων.

Ο ηλεκτρικός τομέας θα ακολουθήσει μια μακρά πορεία στη διάρκεια του 21^{ου} αιώνα για τον μετασχηματισμό του δικτύου και της αγοράς, με σκοπό τη δημιουργία φιλικού περιβάλλοντος για την υποδοχή μεγάλης διείσδυσης των ΑΠΕ, ενώ οι Διαχειριστές των δικτύων καλούνται να ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις.

Η παραγωγή θα βασίζεται σε κατάλληλο μείγμα ΑΠΕ και ορυκτών καυσίμων, οπότε η αξιοποίηση του εγχώριου λιγνίτη πρέπει να εισέλθει σε μια νέα περίοδο με αποδοτικές και ευέλικτες μονάδες για συνεργασία με τις ΑΠΕ, που θα οδηγήσει σε προσιτές τιμές σε μακροπρόθεσμη βάση.

Επομένως, θα έλεγα ότι χρειάζεται σύνεση και όχι βιαστικές ενέργειες για βίαιη υποκατάσταση του λιγνίτη πριν αυτός πρακτικά εξαντληθεί.

Η ανάπτυξη των ΑΠΕ εισέρχεται σε νέα εποχή με τις δυνάμεις της αγοράς, απαλλαγμένη από πρόσθετες επιβαρύνσεις και υψηλά «soft costs». Οι επενδύσεις των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή ήδη έρχονται πρώτες παγκοσμίως το 2012 για δεύτερη συνεχή χρονιά.

Το σύστημα feed-in tariff κλείνει τον κύκλο του σε όλες τις χώρες καθώς οι ΑΠΕ καθίστανται πλέον ανταγωνιστικές και εισέρχονται στην αγορά και στο net-metering. Προφανώς, χρειάζεται εκσυγχρονισμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και του ρυθμιστικού πλαισίου.

Είναι παράλογο όμως να ενοχοποιούνται οι ΑΠΕ για την κατάσταση που παρουσιάζεται στην αγορά, όπως και σε άλλες χώρες, αφού αυτή οφείλεται σε λάθη και παραλείψεις αποφάσεων, όπου δεν εκτιμήθηκαν οι επιπτώσεις των μέτρων στην αγορά και στην οικονομία, αλλά και σε έλλειψη αποφασιστικότητας.

Νομίζω ότι είναι καιρός πλέον για τη μετάβαση από τα πράσινα όνειρα στην οικονομική πραγματικότητα.

Τα νησιά αποτελούν το μεγάλο δώρο της φύσης στην Ελλάδα. Το πρόσφατο blackout στη Σαντορίνη αποκάλυψε πόσο εύαλπτες και ατελείς είναι οι κρίσιμες υποδομές των νησιών, η ηλεκτρική ενέργεια και το νερό, χωρίς εν συνεχεία απολογισμό και πρωτοβουλίες για ενδεδειγμένες δράσεις.

Οι καταναλωτές επιβαρύνονται με τις Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας, τις ΥΚΩ, για τα νησιά της τάξης των 700εκατ.€ ετησίως χωρίς επεξηγήσεις, οι οποίες διαιωνίζονται και επαυξάνονται με τους θεσμικούς φορείς σε βολική αδράνεια.

Εάν οι δαπάνες ΥΚΩ διετίθεντο για τις διασυνδέσεις, σε λιγότερο από 8 χρόνια θα είχαν διασυνδεθεί τα νησιά χωρίς κίνδυνο blackout και ο ηλεκτρικός τομέας θα είχε απαλλαγεί από το πετρέλαιο και τις ΥΚΟ δια παντός, επιτυγχάνοντας έναν πιο ανταγωνιστικό και πιο καθαρό ηλεκτρικό τομέα.

Δηλαδή, αυτές οι δράσεις έπρεπε να είχαν αρχίσει χθες, όχι βέβαια κατά το παράδειγμα τριών δεκαετιών διασύνδεσης των Κυκλάδων.

Η διασύνδεση της Κρήτης με Αττική και Πελοπόννησο με σύγχρονες τεχνολογίες που χαρακτηρίζουν τα μελλοντικά ηλεκτρικά δίκτυα, είναι ένα δύσκολο και ακριβό έργο διεθνώς, και γι' αυτό απαιτείται η δέουσα σοβαρότητα.

Δεν υπάρχει τεχνογνωσία στην Ελλάδα και φοβούμαι ότι περισσεύει η ημιμάθεια η οποία στον ηλεκτρικό τομέα πληρώνεται πολύ ακριβά από την οικονομία και την κοινωνία και επί μακρόν.

Επισημαίνεται και το έλλειμμα εξειδικευμένων μελετών για να οδηγήσουν τον ηλεκτρικό τομέα με καινοτόμες τεχνολογίες στον 21^ο αιώνα.

Σαν πρώτο βήμα θεωρώ απολύτως αναγκαία την ανάθεση της μελέτης σε εξειδικευμένο τεχνικό σύμβουλο, σύμφωνα με την διεθνή πρακτική.

Επιπλέον, η λειτουργία των ηλεκτρικών συστημάτων και των αγορών θα βασισθούν σε ισχυρές και ευέλικτες διασυνδέσεις, όπως μελλοντικά και το φιλόδοξο και δύσκολο “EuroAsia Interconnector” για σύνδεση Κύπρου και Ισραήλ με το διασυνδεδεμένο Ευρωπαϊκό δίκτυο, όπου η διασύνδεση της Κρήτης θα αποτελέσει πρόδρομο έργο.

Το IENE μπαίνοντας στη δεύτερη δεκαετία του φιλοδοξεί να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις με έγκυρη ενημέρωση, με έρευνα και προτάσεις για τη διαμόρφωση της αναγκαίας πολιτικής και τη δημιουργία φιλικού και σταθερού επενδυτικού περιβάλλοντος με ευρύτερες συνεργασίες για την ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού ενεργειακού τομέα στη χώρα για την οικονομία και την κοινωνική ευημερία.

Στο Συνέδριο συμμετέχουν εκλεκτά μέλη της ενεργειακής κοινότητας της χώρας και διακεκριμένοι ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό και αναμένεται να αναπτυχθούν καρποφόρες συζητήσεις προς ένα καλύτερο μέλλον του ενεργειακού τομέα και της οικονομίας.

Το συνέδριο τελεί υπό την αιγίδα του ΥΠΕΚΑ και θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Γενικό Γραμματέα κ. Κώστα Μαθιουδάκη για την παρουσία του.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους χορηγούς και υποστηρικτές αυτού του Συνεδρίου που στηρίζουν τις προσπάθειες του IENE για την διοργάνωσή του:

Τις εταιρείες ΔΕΠΑ, ΕΛΠΕ και Protergia του Ομίλου Μυτηληναίος, τις εταιρείες Siemens και Wartsila, τις Δικηγορικές Εταιρείες Κυριακίδης – Γεωργόπουλος και Norton Rose

Fulbright, καθώς και τους χορηγούς επικοινωνίας Η Καθημερινή, Fm Voice, SeeNews και Energia.gr.

Ευχαριστώ και όλους εσάς που συμμετέχετε στις εργασίες αυτού του 18^{ου} Εθνικού Συνεδρίου «Ενέργεια και Ανάπτυξη» του IENE και ευελπιστώ για έναν καρποφόρο διάλογο και χρήσιμα συμπεράσματα.